

WYMAGANIA ZWIĄZANE Z PROMOCJĄ UNIJNEGO ŹRÓDŁA DOFINANSOWANIA PROJEKTU

1. Ogólne informacje

Obowiązki beneficjenta odnośnie promocji projektu realizowanego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego wynikają z *Rozporządzenia Komisji Europejskiej (WE) nr 1159/2000 z dnia 30 maja 2000 r. w sprawie środków informacyjnych i promocyjnych stosowanych przez Państwa Członkowskie odnośnie pomocy z funduszy strukturalnych* oraz wytycznych Instytucji Zarządzającej ZPORR, zawartych w *Poradniku Beneficjenta* oraz *Wytycznych dla instytucji uczestniczących w realizacji Priorytetu 2 ZPORR*.

Wszystkie materiały informacyjne i promocyjne, a także dokumenty stosowane podczas **realizacji projektu** muszą zawierać:

- logo Unii Europejskiej;
- logo Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego, a w przypadku realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego dodatkowo logo Europejskiego Funduszu Społecznego;
- odpowiedni zapis informujący o źródłach finansowania projektu:
  - co najmniej nazwę „**Unia Europejska**”,
  - tam gdzie to możliwe opis w postaci „**Projekt współfinansowany przez Unię Europejską**” lub „**Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego Unii Europejskiej w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego**”,
  - informację o współfinansowaniu projektu z budżetu państwa, jeżeli takie współfinansowanie występuje.

Rozmieszczenie poszczególnych znaków na wszystkich materiałach jest dowolne.

UWAGA: nie należy używać skrótów UE, EFRR, EFS, ponieważ nie są one powszechnie znane. Na wszystkich materiałach powinny być umieszczane całe nazwy.

UWAGA: Symbole UE, ZPORR oraz EFS umieszczane na wszystkich materiałach powinny mieć zbliżoną wielkość.

Powyższe wymagania powinny być w szczególności stosowane do:

- korespondencji prowadzonej w ramach projektu z wykonawcami projektów, instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie ZPORR,
- umów z wykonawcami oraz dokumentacji przetargowej,
- umów z pracownikami zatrudnionymi w ramach projektu lub opisów stanowisk takich pracowników,
- ogłoszeń na wybór wykonawcy, nabór personelu czy uczestników w ramach projektów szkoleniowych,

- materiałów konferencyjnych, szkoleniowych, materiałów multimedialnych, broszur i ulotek,
- materiałów prasowych,
- stron internetowych zawierających informację o projektach realizowanych z funduszy strukturalnych,
- oznaczania różnego rodzaju urządzeń i sprzętów np. komputerowych zakupywanych w ramach projektu,
- wszystkich pozostałych instrumentów stosowanych przy realizacji projektu, dla których nie określono specyficznych wymagań w poniższych wytycznych.

Z zamieszczenia powyżej wymienionych oznaczeń można zrezygnować jedynie w przypadku, gdy obiektywnie nie ma możliwości ich zastosowania, np. gdy w danej sytuacji obowiązują gotowe formularze, narzucone przez podmiot zewnętrzny lub gdy dokumenty wystawiają zewnętrzne podmioty (np. faktury).

2. Działania informacyjne i promocyjne

Dla poszczególnych rodzajów projektów stosowane są następujące instrumenty informacyjne i promocyjne:

Dla inwestycji infrastrukturalnych:

- tablice informacyjne/billboardy ustawione w terenie,
- stałe tablice pamiątkowe dla obiektów infrastrukturalnych dostępnych dla ogółu społeczeństwa, które powinny zastąpić tablice informacyjne/billboardy.

W przypadku działań na rzecz szkoleń i zatrudnienia:

- środki mające na celu poinformowanie zainteresowanych o tym, że szkolenia finansowane są częściowo przez Unię Europejską (np. plakaty, certyfikaty, narzędzia komunikacji audiowizualnej itp.);
- środki informujące ogół społeczeństwa o roli, jaką odgrywa Unia Europejska w zakresie finansowania działań w dziedzinie kształcenia zawodowego, zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich;

W przypadku inwestycji w przedsiębiorstwa:

- informacje dla przedsiębiorców o otrzymywanym wsparciu ze środków Unii Europejskiej.

3. Instrumenty informacji i promocji

3.1. Billboardy/tablice informacyjne

Informują o zakresie realizowanego projektu i wsparciu ze strony funduszy strukturalnych. Powinny zostać zamontowane w momencie rozpoczynania realizacji projektu.

1. **Billboardy** muszą być umieszczane w miejscach inwestycji infrastrukturalnych, których całkowity koszt wynosi ponad **3 mln euro** w przypadku projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego. Wartość projektu określa się na podstawie kursu euro obowiązującego w momencie złożenia wniosku.

Billboardy powinny wyraźnie informować o zaangażowaniu funduszu Unii Europejskiej w realizację projektu. Wielkość stosowanej tablicy powinna zostać dostosowana do skali przedsięwzięcia, o którym informuje.

Rozmiary billboardu powinny być nie mniejsze niż 2 m na 2,5 m.

Układ billboardu musi spełniać następujące warunki:

- co najmniej 25% całej powierzchni tablicy powinno być poświęcone informacjom o zaangażowaniu Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Unii Europejskiej w realizację projektu;
- na tablicy należy zamieścić logo UE oraz logo Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego;
- obok logo Unii Europejskiej należy przynajmniej umieścić tekst: ***”Projekt współfinansowany przez Unię Europejską”***
- Zalecane jest zamieszczenie rozszerzonego tekstu: ***„Inwestycja * współfinansowana przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego”;***
- W przypadku projektów współfinansowanych dodatkowo z budżetu państwa, do powyższych opisów należy dodać do opisu informację o zaangażowaniu budżetu państwa (***”Projekt współfinansowany przez Unię Europejską i budżet państwa” lub „Inwestycja * współfinansowana przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżet państwa w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego”***)
- rozmiar czcionki użytej do wskazania na finansowy wkład UE nie może być mniejszy niż rozmiar napisu wskazującego na udział krajowy, chociaż format pisma może być inny.

Może się tam również znaleźć informacja na temat wartości inwestycji oraz procentowego udziału środków z Unii Europejskiej oraz innych źródeł w jej finansowaniu.

UWAGA: Nie zależy stosować agresywnych kolorów tła dla tablic (np. jaskrawo czerwony, zielony, pomarańczowy)

2. Tablicę informacyjną stosuje się w przypadku projektów infrastrukturalnych **poniżej 3 mln** euro dla dużych inwestycji infrastrukturalnych tj. m.in.: budowy, przebudowy, modernizacji dróg, budynków, mostów, kanalizacji, sieci wodociągowych itp.

Układ tablicy powinien spełniać warunki opisane dla billboardu. Tablica nie powinna być mniejsza niż **70 cm x 90 cm**. Napisy na tablicy informacyjnej wykonuje się w sposób czytelny i trwałe. Kolor tablicy jest dowolny, ale powinien być kontrastowy w stosunku do liter na niej zamieszczonych w celu zachowania czytelności tablicy. Informacje zawarte na tablicach informacyjnych powinny zawierać elementy wymagane dla billboardu (w tym przypadku nie musi zostać zachowany udział % poszczególnych informacji wymagany dla billboardu).

3. Tabliczkę informacyjną stosuje się w przypadku małych inwestycji infrastrukturalnych (ścieżki rowerowe, place zabaw itp.), remontów i modernizacji małych powierzchni.

---

* Może się tutaj znaleźć nazwa projektu/ rodzaj inwestycji, np. „Budowa szkoły i zakup wyposażenia zostały sfinansowane ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego”.

Minimalna wielkość tabliczki to **25 cm x 30 cm**. Informacje zawarte na tabliczkach powinny zawierać elementy wymagane dla billboardu (w tym przypadku nie musi zostać zachowany udział % poszczególnych informacji wymagany dla billboardu).

UWAGA: Billboard/tablica informacyjna/tabliczka informacyjna powinny zostać zastąpione tablicą pamiątkową w momencie zakończenia realizacji projektu tzn. rzeczowego zakończenia realizacji projektu.

3.2. Tablice pamiątkowe

Stałe tablice pamiątkowe – ich celem jest pozostawienie trwałej informacji o wsparciu inwestycji z Unii Europejskiej ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego.

Stałe tablice pamiątkowe należy umieszczać w miejscach publicznych po zakończeniu realizacji projektu.

Zakłada się, iż wielkość takich tablic powinna być nie mniejsza **70 cm x 90 cm**. Napisy na tablicy informacyjnej wykonuje się w sposób czytelny i trwały. Kolor tablicy jest dowolny, ale powinien być kontrastowy w stosunku do liter na niej zamieszczonych w celu zachowania czytelności tablicy.

Tablice pamiątkowe muszą zawierać 3 elementy:

- logo Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego;
- logo Unii Europejskiej;
- obok logo Unii Europejskiej należy przynajmniej umieścić tekst: ***”Projekt współfinansowany przez Unię Europejską”***;
- zalecane jest zamieszczenie rozszerzonego tekstu: ***„Projekt* współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego”***;
- w przypadku projektów współfinansowanych dodatkowo z budżetu państwa, do powyższych opisów należy dodać do opisu informację o zaangażowaniu budżetu państwa (***”Projekt współfinansowany przez Unię Europejską i budżet państwa” lub „Inwestycja* współfinansowana przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i budżet państwa w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego”***).

Może się tam również znaleźć informacja na temat wartości inwestycji oraz procentowego udziału środków z Unii Europejskiej oraz innych źródeł w jej finansowaniu.

UWAGA: Nie należy stosować agresywnych kolorów tła dla tablicy pamiątkowej (np. jaskrawo czerwony, zielony, pomarańczowy)

Stosowanie tablic pamiątkowych dla wybranych inwestycji:

---

* Może się tutaj znaleźć nazwa projektu/ rodzaj inwestycji, np. „Budowa szkoły i zakup wyposażenia zostały sfinansowane ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego”.

- W przypadku dróg, tablice pamiątkowe powinny być montowane na początku i na końcu drogi. Zamiast dwóch tablic można zamontować jedną tablicę dwustronną. Informacje zamieszczone na tablicy powinny być czytelne.
- W przypadku budowy, remontu, modernizacji całych budynków, tablice pamiątkowe powinny być umieszczone na zewnątrz budynku.
- Dla modernizacji pomieszczeń lub części obiektu, tablica pamiątkowa powinna znaleźć się w części, której dotyczył projekt. Wielkość tablicy pamiątkowej będzie w tych przypadkach uzależniona od warunków powierzchniowych i może być mniejsza od wymaganej.
- W przypadku wszystkich innych inwestycji infrastrukturalnych, gdzie niemożliwe lub niecelowe byłoby umieszczenie tablicy pamiątkowej o wymiarach 70 cm x 90 cm, należy umieścić tabliczkę z przejrzystą i czytelną informacją o współudziale Unii Europejskiej w finansowaniu projektu oraz zawierającą wszystkie elementy wymagane dla tablic pamiątkowych. Minimalna wielkość tabliczki to **25 cm x 30 cm**.
- Jeżeli projekt obejmuje inwestycję infrastrukturalną wraz z zakupem wyposażenia, na tablicy pamiątkowej powinna znaleźć się informacja na ten temat w postaci tekstu: „*Wydatki związane z inwestycją oraz zakupem wyposażenia dla projektu pt..... są współfinansowane przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (oraz budżet państwa)* w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego*”.
- W przypadku zakupu taboru czy innego rodzaju sprzętu ruchomego należy zamieścić na nim elementy wymagane dla materiałów informacyjnych i promocyjnych, które zostały opisane w punkcie **1. Ogólne. informacje** w postaci np. naklejek.
- W przypadku projektów polegających tylko na zakupie pojedynczego sprzętu i urządzeń należy oznaczyć sprzęt logo UE, logo ZPORR oraz nazwą Unia Europejska.
- W przypadku, gdy inwestycja obejmuje budowę kanalizacji na obszarze kilku gmin lub występuje inna inwestycja rozproszona, istnieje możliwość umieszczenia jednej tablicy pamiątkowej, na której znajdzie się informacja o miejscach realizacji projektu w kilku gminach. W przypadku, gdy są to miejsca identyfikowalne (np. remont niezależnych budynków oddalonych od siebie) należy zastosować kilka tablic w zależności od ilości miejsc realizacji projektu.
- W przypadku wszystkich pozostałych inwestycji, które nie zostały opisane, powinno zastosować się innego rodzaju oznaczenia, w taki sposób, aby nie było wątpliwości o finansowaniu projektu. Dla wszystkich instrumentów należy zastosować elementy wymagane dla materiałów informacyjnych i promocyjnych, które zostały opisane w punkcie **1. Ogólne. informacje**.

Tablica pamiątkowa powinna zastąpić billboard/tablicę informacyjną/tabliczkę informacyjną w momencie zakończenia projektu tzn. rzeczowego zakończenia projektu. **W przypadku,**

---

* W przypadku gdy projekt jest dodatkowo współfinansowany z budżetu państwa.

gdy tablica informacyjna spełnia wszystkie wymagania przewidziane dla tablicy pamiątkowej można pozostawić tablicę informacyjną jako pamiątkową.

Tablice pamiątkowe należy umieszczać na okres co najmniej 5 lat. Nie ma obowiązku usunięcia tablicy po upływie tego terminu.

W przypadku materialnych inwestycji w nieruchomości o charakterze komercyjnym (działalność komercyjna to wszelkiego rodzaju działalność nastawiona na osiągnięcie zysków - produkcyjna, handlowa, świadczenie usług), tablice pamiątkowe należy umieszczać na okres 1 roku od rzeczowego zakończenia projektu. Nie ma obowiązku usunięcia tablicy po upływie tego terminu.

Jeżeli konstrukcja tablicy pamiątkowej nie pozwala na stosowanie standardowych kolorów przy tworzeniu logo UE, logo to powinno pozostać czarno-białe (białe tło, czarne gwiazdy, czarne obramowanie prostokąta flagi), bądź w wyrazistej tonacji innego koloru (należy jednak podkreślić fakt, że zmiana kolorów logo dopuszczalna jest tylko w wyjątkowych i uzasadnionych przypadkach). Jeżeli dostępny jest np. jedynie niebieski kolor, powinien on stanowić tło dla białych gwiazd.

3. Plakaty

Plakaty są najlepszym narzędziem informowania w przypadku projektów dotyczących rozwoju zasobów ludzkich.

Na plakatach należy umieścić następujące elementy:

- logo Unii Europejskiej,
- logo Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego,
- logo Europejskiego Funduszu Społecznego (w przypadku 2 Priorytetu ZPORR),
- krótki opis wkładu Unii Europejskiej w realizację przedsięwzięcia,
- nazwę funduszu współfinansującego projekt,
- informację o wkładzie budżetu państwa.

Przykładowe opisy:

- **„Organizacja szkoleń oraz zakup wyposażenia dla projektu pt..... są współfinansowane przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżet państwa w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego”.**
- **„Projekt współfinansowany przez Unię Europejską oraz budżet państwa”.**
- **„Szkolenie zorganizowane zostało ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz budżet państwa w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego”.**

4. Certyfikaty

Certyfikaty uczestnictwa i ukończenia treningu lub kursu współfinansowanego ze środków finansowych funduszy strukturalnych powinny zawierać te same informacje oraz symbole co powyżej opisane plakaty. Certyfikaty są kolejnym środkiem informowania beneficjentów o współzaangażowaniu UE w realizację projektu.

Na certyfikatach należy umieścić następujące informacje:

- logo Unii Europejskiej,
- logo Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego,
- logo Europejskiego Funduszu Społecznego (w przypadku 2 Priorytetu ZPORR),

- krótki opis wkładu Unii Europejskiej w realizację przedsięwzięcia,
- nazwę funduszu współfinansującego projekt – analogicznie jak w przypadku plakatów,
- informację o wkładzie budżetu państwa.

5. Publikacje i narzędzia komunikacji audiowizualnej

Wszystkie publikacje oraz narzędzia komunikacji audiowizualnej na stronie tytułowej publikacji, bądź stronie wprowadzającej (początkowej) w przypadku środka audiowizualnego muszą zawierać:

- logo Unii Europejskiej,
- logo Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego,
- opis w postaci „Projekt współfinansowany przez Unię Europejską”,
- w przypadku realizacji projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego dodatkowo logo Europejskiego Funduszu Społecznego,
- informację o współfinansowaniu projektu z budżetu państwa, jeżeli takie współfinansowanie występuje.

6. Inne informacje i przedsięwzięcia promocyjne

Zalecane jest organizowanie dodatkowych akcji promocyjnych związanych z ważnymi etapami realizacji projektów, np. inauguracją rozpoczęcia realizacji projektu, momentem położenia kamienia węgielnego pod budowę etc. Wszystkie te wydarzenia powinny zostać podane do wiadomości możliwie najszerszemu kręgowi osób. Instrumentami, które mogą być w tym celu wykorzystane są:

- konferencje prasowe;
- notki prasowe;
- strony internetowe.

Do wszystkich powyższych przedsięwzięć należy zastosować elementy opisane w punkcie **1. Ogólne informacje**, tak, by nie było wątpliwości o źródłach finansowania i aby promocja projektu była prowadzona zgodnie z obowiązującymi dokumentami.

4. Nadzór nad przestrzeganiem przepisów dotyczących promocji

Nadzór nad przestrzeganiem przez beneficjentów zasad stosowania środków informacyjnych i promocyjnych będzie egzekwowany na podstawie zapisów *umów o dofinansowanie projektów realizowanych w ramach ZPORR* zawartych przez beneficjentów z Wojewodą bądź Instytucją Wdrażającą.

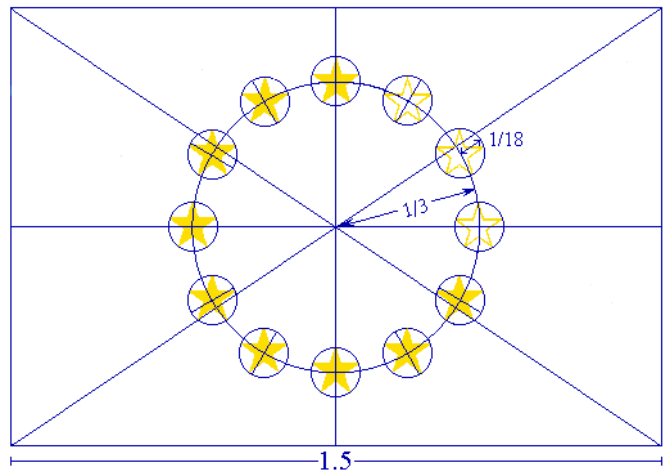
Niedopełnienie obowiązków przez beneficjentów w zakresie informacji i promocji może skutkować wstrzymaniem wypłaty środków lub koniecznością zwrotu dotacji.

5. Wymagania odnośnie znaków graficznych

5.1. Logo Unii Europejskiej

Na wszystkich materiałach związanych z realizacją projektów współfinansowanych z funduszy strukturalnych należy umieszczać logo Unii Europejskiej oraz informację o współfinansowaniu projektu przez **Unię Europejską**.

OPIS GEOMETRYCZNY SYMBOLU UE

źródło: http://europa.eu.int/abc/symbols/emblem/graphics1_pl.htm

Symbol UE składa się z 12 gwiazd. Logo UE ma kształt niebieskiej prostokątnej flagi, której długość stanowi 1 i 1/2 szerokości.

Gwiazdy są umieszczone w równych odległościach od siebie w taki sposób, że formują niewidzialny okrąg, którego środek tworzy się poprzez przecięcie się przekątnych prostokąta. Promień okręgu stanowi 1/3 wysokości prostokątnej flagi. Każda gwiazda ma 5 punktów, które umieszczone są na obwodzie „niewidocznego” okręgu, którego promień wynosi 1/18 wysokości prostokątnej flagi. Gwiazdy są usytuowane pionowo tzn. jedno ramię (wierzchołek) gwiazdy jest pionowe a dwa przylegające do niego ramiona powinny być usytuowane w linii prostej oraz pod kątem prostym do „masztu” flagi. Gwiazdy powinny być rozmieszczone na okręgu w pozycjach „pełnych” godzin zegarowych.

Regulacja kolorów:

PANTONE
REFLEX BLUE

PANTONE
YELLOW

Logo ma następujące kolory:

Niebieski Pantone reflex - powierzchnia prostokąta

Żółty Pantone- powierzchnia gwiazd

Żółty Pantone jest uzyskiwany poprzez użycie 100% „process yellow”. Natomiast poprzez wymieszanie 100%-ego „process cyan” i 80%-ego „process magenta” uzyskuje się odcień bardzo zbliżony do „pantone reflex blue”).

Logo Unii Europejskiej powinno być umieszczane wraz z tekstem: **„Projekt współfinansowany przez Unię Europejską”**. Tam gdzie jest to technicznie niemożliwe można użyć nazwy Unia Europejska.

W przypadku projektów realizowanych w ramach ZPORR, na wszystkich materiałach, na których umieszcza się logo Unii Europejskiej, należy umieścić także **logo ZPORR**. Oba symbole powinny mieć zbliżoną wielkość.

W przypadku projektów realizowanych w ramach ZPORR, na wszystkich materiałach, na których umieszcza się logo Unii Europejskiej, należy umieścić także logo ZPORR. Oba symbole powinny mieć zbliżoną wielkość.

Nie jest obowiązkowe stosowanie oznaczeń w kolorze, tam gdzie nie jest to technicznie możliwe. Jeżeli materiały są przygotowywane w postaci czarno-białej należy używać logo Unii Europejskiej w wersji przedstawionej poniżej:

5.2. Logo ZPORR

Logo Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego to uproszczony kształt Polski, który powstaje z połączenia czterech pasujących do siebie elementów obrazujących różne regiony kraju. Logo ZPORR dostępne jest w Internecie na stronie www.zporr.gov.pl.

ZPORR

Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Niedozwolone jest stosowanie innych kolorów niż projektowane, umieszczania znaku na agresywnym tle, stosowania innych czcionek niż projektowane, zmieniania proporcji elementów znaku oraz zniekształcania proporcji znaku przez ściąganie i rozciąganie. Dokładne informacje na temat wykorzystywania symbolu ZPORR znajdują się w *Księżce znaku ZPORR*, dostępnej na stronach www.zporr.gov.pl.

Nie jest obowiązkowe stosowanie oznaczeń w kolorze, tam gdzie nie jest to technicznie możliwe. Należy jednak podkreślić fakt, że zmiana kolorów logo dopuszczalna jest tylko w uzasadnionych przypadkach.

5.3. Logo EFS

W przypadku projektów wspieranych z Europejskiego Funduszu Społecznego obok logo Unii Europejskiej i Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego należy umieścić logo Europejskiego Funduszu Społecznego.

Logo EFS dostępne jest na stronie internetowej pod adresem www.efs.gov.pl.

Znajduje się tam także książka tożsamości logo EFS, określająca zasady korzystania z logo – jego wielkość; proporcje; otoczenie; kolorystykę; rodzaje tła, na których można je zamieszczać.

W szczególności należy zwrócić uwagę, aby:

- proporcje logo pozostały niezmienione przy powiększaniu i zmniejszaniu,
- powyżej i poniżej logo pozostało wolne miejsce szerokości co najmniej połowy wysokości litery „E”,
- po bokach logo pozostało wolne miejsce na szerokość litery „S”.

Oprócz pliku z logo, przygotowanego do najprostszyc zastosowań (Internet, najprostsz dokumenty), logo to jest przygotowane także w formatach pozwalających na wykorzystanie w publikacjach. Niekiedy przy przygotowaniu banneru, logo razem z napisem do wykorzystania w Internecie, czy logo połączonego ze stałym dla regionu hasłem, powstaje potrzeba opisanie go wymienioną w książce tożsamości czcionką. Wskazana czcionka wymaga wykorzystania profesjonalnego oprogramowania graficznego (np. Corel Draw, Adobe Illustrator). W razie potrzeby pomocą w zaprojektowaniu odpowiedniego napisu służy komórka ds. szkoleń, promocji i informacji Instytucji Zarządzającej SPO RZL.

Opisując zakres wsparcia Europejskiego Funduszu Społecznego należy używać sformułowania:

„Udzielanie wsparcia na rzecz rozwoju sfery zatrudnienia poprzez promowanie zachowań przyczyniających się do zwiększenia szans zatrudnienia, warunków dla przedsiębiorczości, wyrównywania szans oraz inwestowania w zasoby ludzkie”.

W przypadkach, gdzie użycie tak długiego opisu jest niemożliwe lub niecelowe wystarczy informacja – „Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego”

Nie jest obowiązkowe stosowanie oznaczeń w kolorze, tam gdzie nie jest to technicznie możliwe. Należy jednak podkreślić fakt, że zmiana kolorów logo dopuszczalna jest tylko w uzasadnionych przypadkach.

6. Przykładowe rozmieszczenie znaków graficznych na tablicach informacyjnych, billboardach, itp.

6.1. Billboard

6.2. Tablica informacyjna

6.3 Plakat

The poster is for a training course. On the left side, there is a vertical blue banner with the ZPORR logo at the top, the website www.zporr.gov.pl, the EFS logo, and the website www.efs.gov.pl. Below the EFS logo are the Polish and European Union flags and the text: "Projekt współfinansowany przez Unię Europejską oraz budżet państwa".

**ZAPRASZAMY
NA SZKOLENIE:**

**Nauka
języka angielskiego**
**- niezbędną formą
podnoszenia kwalifikacji
zawodowych**

6 - 7 LIPCA 2005

KONSTANCIN-JEZIORNA

6.4 Certyfikat

The certificate is for a training course. On the left side, there is a vertical blue banner with the ZPORR logo at the top, the website www.zporr.gov.pl, the EFS logo, and the website www.efs.gov.pl. Below the EFS logo are the Polish and European Union flags and the text: "Projekt współfinansowany przez Unię Europejską oraz budżet państwa".

Wojewódzki Urząd Pracy

Certyfikat

Dla Pani/Pana

.....

Potwierdzający ukończenie szkolenia

Nauka języka angielskiego
**- niezbędną formą
podnoszenia kwalifikacji
zawodowych**

Warszawa, dn.

WOJEWÓDZKI URZĄD PRACY

CERTYFIKAT

Dla Pani

Janiny Zporowskiej

potwierdzający ukończenie szkolenia

Nauka języka angielskiego
**- niezbędną formą podnoszenia
kwalifikacji zawodowych**

6 - 7 LIPCA 2005

KONSTANCIN-JEZIORNA